

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

от одитен доклад № 0300101519
за извършен одит на изпълнението „Управление на отпадъците от пластмаса”
за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2019 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата, в изпълнение на Решение № 263 от 10.08.2022 г. на Сметната палата (Протокол № 31) за приемане на одитен доклад № 0300101519 „Управление на отпадъците от пластмаса” за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2019 г. и издадена заповед № ПК-03-01-017 от 08.08.2022 г. на заместник-председателя на Сметната палата е извършен контрол за изпълнението на препоръките, дадени на ръководителя на одитираната организация.

На основание чл. 49, ал. 1 от Закона за Сметната палата на министъра на околната среда и водите е изпратен окончателния одитен доклад за предприемане на мерки за изпълнение на 7 (седем) препоръки с цел подобряване на управлението на отпадъците от пластмаса, като е определен срок за тяхното изпълнение до 30.06.2022 г.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата с писмо вх. № 04-10-13 от 01.09.2021 г.¹ е изпратено уведомление от министърът на околната среда и водите, с което информира председателя на Сметната палата в определения срок, за предприетите действия за изпълнение на дадените с доклада препоръки, като не прилага документи, доказващи изпълнението им.

Проверката има за цел да се установи съответствието между дадените препоръки в одитния доклад по чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата, получената информация от одитираната организация и действително предприетите мерки и извършени действия за изпълнението им.

РЕЗУЛТАТИ

При осъществения контрол за изпълнението на препоръките, адресирани към министъра на околната среда и водите е установено:

По препоръка 1. *Да се осигури своевременно приключване на работата по транспониране и привеждане на националното законодателство в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2019/904 относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда в регламентирания срок до 3 юли 2021 г.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел I, точка 1, подточка 1.2. от окончателния одитен доклад относно своевременното приключване на процеса по транспониране в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2019/904 относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда в регламентирания срок до 3 юли 2021 г., която е част от приетия от Европейската комисия (ЕК) законодателен пакет „Кръгова икономика“.

В уведомлението от 01.09.2021 г. за предприетите мерки и действия от страна на министъра на околната среда и водите² е посочено, че е изготвен проект на Постановление на Министерския съвет (ПМС) за приемане на „Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда“, с който са въведени изискванията на Директива (ЕС) 2019/904³ в българското законодателство. Проектът на нормативния акт е предоставен за обществен достъп на 05.08.2021 г. на Портала за обществени консултации⁴ и на сайта на Министерството на околната среда и водите

¹ Одитно доказателство № 1

² Писмо вх. № 04-10-13 от 01.09.2021 г.

³ Директива (ЕС) 2019/904 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда

⁴ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=6264>

(МОСВ)⁵, с което не е спазен регламентирания срок до 3 юли 2021 г. за въвеждане на европейските изисквания на Директива (ЕС) 2019/904.⁶

Препоръката е изпълнена 3 месеца след регламентирания срок, като с ПМС № 354 от 26 октомври 21 г.⁷ е приет изготвеният през месец юли 2021 г. проект на Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.⁸

С приетата Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2019/904 и националното законодателство е синхронизирано с изискванията на европейското.⁹

Препоръка 1 е изпълнена.

По препоръка 2. *Да се осигури регламентиране на условията и изискванията към площадките за съхраняване или третиране, разполагане на съоръженията за третиране на отпадъци, за изграждането и експлоатацията на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци, както и за предварително съхраняване, третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци и управление на отпадъци и оборудване, съдържащи полихлорирани бифенили.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част „Констатации и оценки“, раздел I, точка 3., подточка 3.3. от окончателния одитен доклад, относно неприемането на изготвения проект на „Наредба за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци“ (Наредбата за площадките), съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО)¹⁰.

От електронните страници на Портала за обществени обсъждания¹¹ и на МОСВ¹² е видно, че е на 24.06.2019 г. е публикуван проектът на Наредбата за площадките за обществен достъп и обсъждане и е изпратен за междуинституционално съгласуване. След отразяване на получените становища и бележки и повторно за обсъждане¹³ и съгласуване, на 18.07.2022 г. наредбата е предложена на министъра на околната среда и водите за подписване, а на 19.07.2022 г., проектът е изпратен за отново за съгласувателен подпис в МРРБ. В отговор, от министерството на регионалното развитие, отговаря че няма съответствие на внесенния проект с вече приети за отпадане текстове, както и че не се съдържат мотиви¹⁴.

Процесът по изготвяне и приемане на Наредбата за площадките не е приключен, поради осъществяване на действия, свързани с дълги и повтарящи се процедури по съгласуване, вече 3 години, между три министерства - Министерство на здравеопазването, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и МОСВ¹⁵.

⁵ <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-postanovlenie-na-ministerskiya-suvet-za-priemane-na-naredba-za-namalyavane-na-vuzdejstviето-na-opredeleni-plastmasovi-produkti-vurhu-okolnata-sreda/>

⁶ Одитно доказателство № 1

⁷ Обн. ДВ бр. 91 от 02.11.2021 г.

⁸ Одитни доказателства № 2 и № 2.11

⁹ § 2. от Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн. ДВ. бр.91 от 2 Ноември 2021 г. и

https://web.apis.bg/p.php?i=4750328&b=0&crypt=0&ot=%D0%9D%D0%90%D0%A0%D0%95%D0%94%D0%91%D0%90+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%82%D0%B8&search=%CD%C0%D0%C5%C4%C1%CO+%E7%E0+%EF%EB%E0%F1%F2%EC%E0%F1%EE%E2%E8+%EF%F0%EE%E4%F3%EA%F2%E8&srch_stat_id=10379287#ss_0

¹⁰ изм. от 16.12.2019 г.

¹¹ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?@lang=bg-BG&Id=4467>

¹² <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-naredba-za-usloviyata-i-iziskvaniyata-na-koito-tryabva-da-otgovaryat-plostadkite-za-suhranyavane-ili-tretirane-na-otpaduci-za-razpolagane-na-suorujeniya-za-tretirane-na-otpaduci-i-za-transportirane-na-proizvods-8672/>

¹³ <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-naredba-za-usloviyata-i-iziskvaniyata-na-koito-tryabva-da-otgovaryat-plostadkite-za-suhranyavane-ili-tretirane-na-otpaduci-za-razpolagane-na-suorujeniya-za-tretirane-na-otpaduci-i-za-transportirane-na-proizvods-11921/>

¹⁴ Одитни доказателства № 1 и № 2

¹⁵ Одитни доказателства № 2 и от № 2.12 до № 2.29

С приемането на проекта на Наредбата за площадките ще се осигури регламентиране на условията и изискванията към площадките за съхраняване или третиране, разполагане на съоръженията за третиране на отпадъци, за изграждането и експлоатацията на съоръженията, както и за предварително съхраняване, третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци и управление на отпадъци и оборудване, съдържащи полихлорирани бифенили,

Препоръка 2 е в процес на изпълнение.

По препоръка 3. *Да се предприемат действия за организиране и осъществяване на ефективен контрол по спазването на изискванията на чл. 52, ал. 1, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 7 и ал. 10 от ЗУО за изпълнение на законовото задължение за разработване и публикуване на програма за управление на отпадъците от кметовете на всички общини на територията на страната.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част “Констатации и оценки”, раздел II, точка 2. относно установени пропуски по спазването на изискванията на чл. 52, ал. 1, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 7 и ал. 10 от ЗУО и изпълнение на законовото задължение за разработване, приемане и публикуване на програма за управление на отпадъците от кмета на съответната община.¹⁶

Установено е, че предоставените данни от МОСВ не съответстват на данните от извършената проверка на електронните страници на общините за наличие на програми за управление на отпадъците. От министърът на околната среда и водите са утвърдени Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, но не всяка община има публикувана програмата за управление на отпадъците, приета от общинския съвет, с цел осигуряване на обществен достъп.

Дадената препоръката изисква от министъра на околната среда и водите да се организира и осъществява контрол по спазването на изискванията на ЗУО¹⁷ отнасящи се до общинските програми за управление на отпадъците, а именно:

- за територията на съответната община от кмета на общината да е разработена и да се изпълнява програма за управление на отпадъците;
- периодът на програмата да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците;
- програмата да се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците;
- програмата да включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III „Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“ от ЗУО;
- програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на съответната община с цел осигуряване на обществен достъп.

По дадената препоръка са предприети мерки само за изпълнение на законовото задължение от кметовете на съответната община за разработване и изпълняване на програма за управление на отпадъците.¹⁸ През месец декември 2021 г. от МОСВ чрез РИОСВ е изискана информация¹⁹ за налични или в процес на изготвяне на общински програми за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. и срок, в който програмата да бъде приета от съответния общинския съвет. От РИОСВ-та са изготвени становища и исканата информация за наличието на общински програми за управлението на отпадъците

¹⁶ Чл. 52 от ЗУО, изм. от 16.12.2019 г.

¹⁷ Чл. 52, ал. 1, 3, 4, 5 и 7 от ЗУО, изм. от 16.12.2019 г.

¹⁸ Чл. 52, ал. 1 от ЗУО, посл. изм. от бр. 17 от 1.03.2022 г., в сила от 1.01.2022 г.

¹⁹ Писмо изх. № 05-08-4021/08.12.2021 г. на заместник-министър на околната среда и водите

е представена на МОСВ. Обобщената информация към месец декември 2021 г. е представена в таблица № 1.²⁰

Таблица № 1

Общински програми за управление на отпадъците за периода 2021-2027/2028 г. към месец декември 2021 г.		
Програма за управление на отпадъците (на 265 общини)	Брой общини	Относителен дял от всички общини
Разработена програма по чл. 52, ал. 1 от ЗУО за периода 2021-2027/2028 г., приета с решение на общинския съвет	42	15,8 %
В процес на разработване на програма по чл. 52, ал. 1 от ЗУО за периода 2021-2027/2028 г.	203	76,6 %
Няма разработена програма или липсва подадена информация	20	7,6 %
Общо:	265	100 %

Източник: МОСВ

От МОСВ е предоставена допълнителна информация за наличието на разработена/в процес на разработване на общинска програма за управление на отпадъците към месец септември 2022 г., която обобщена информация е представена в таблица № 2.²¹

Таблица № 2

Общински програми за управление на отпадъците за периода 2021-2027/2028 г. към месец септември 2022 г.		
Програма за управление на отпадъците (на 266 общини)	Брой общини	Относителен дял от всички общини
Разработена програма по чл. 52, ал. 1 от ЗУО за периода 2021-2027/2028 г., приета с решение на общинския съвет	143	54 %
В процес на разработване на програма по чл. 52, ал. 1 от ЗУО за периода 2021-2027/2028 г.	106	40 %
Няма разработена програма или липсва подадена информация	17	6 %
Общо:	266	100 %

Източник: МОСВ

В резултат на представените данни в таблица № 1 и в таблица № 2 е видно, че от министъра на околната среда и водите са предприети действия за организиране и осъществяване на контрол по спазването на изискванията на ЗУО от кметовете на общините за разработването и приемането от общинския съвет програма за управление на отпадъците на територията на съответната община, като периодът на програмата да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

От министъра на околната среда и водите не са предприети действия, както няма данни и информация за извършена проверка и/или осъществен контрол на общините за изпълнение на дадената препоръка по отношение на:

- за съответствие на програмата за управление на отпадъците на общината със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците;

- за включени необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, отговарящи на изискванията по глава втора, раздел III „Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация“ от ЗУО;

- за наличието на програма за управление на отпадъците, публикувана на електронната страница на съответната община.

²⁰ Одитни доказателства № 2, № 2.30, № 2.31 и № 4

²¹ Одитни доказателства № 6 и № 6.1

Необходими са допълнителни усилия и действия от министъра на околната среда и водите за организирането и осъществяването на ефективен контрол по спазване на изискванията на ЗУО.

Препоръка 3 е изпълнена частично.

Препоръка 4. *Да се предприемат необходимите действия за осигуряване изпълнението на чл. 67 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, при издаване на заповедта от министъра на околната среда и водите, с която се определят организациите по оползотворяване, лицата, пускащи на пазара опаковани стоки, изпълняващи задълженията си индивидуално и членовете на организациите по оползотворяване, които заплащат продуктова такса по ЗУО в заповедта да се определя и нейният размер, каквото е нормативното изискване.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част “Констатации и оценки”, раздел II, точка 4., подточка 4.3.2. относно задължението на министъра на околната среда и водите, съгласно чл. 67, ал. 1 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (НООО), до 15 май на текущата година да определя със заповед организациите по оползотворяване, лицата, пускащи на пазара опаковани стоки, изпълняващи задълженията си индивидуално, и членовете на организациите по оползотворяване, които заплащат продуктова такса по ЗУО²², както и нейния размер.

В уведомлението от 01.09.2021 г. за предприетите мерки и действия от страна на министъра на околната среда и водите²³ е посочено, че с ПМС № 420 от 31.12.2020 г. в чл. 67 от НООО²⁴ е добавена нова алинея 3, която гласи „(3) (Нова – ДВ, бр. 2 от 2021 г.) Когато размерът на продуктовата такса не може да бъде определен в срока по ал. 1, се назначават допълнителни проверки за определянето му след този срок.“. Разпоредбата въвежда възможност за назначаване на допълнителни проверки с цел определяне на дължимата продуктова такса след определения срок по НООО.²⁵

Във връзка с изпълнението на дадената препоръка са предприети следните действия²⁶:

- През месец април 2022 г., от МОСВ²⁷ чрез РИОСВ са организирани проверки на лица, пускащи на пазара опаковани стоки – членуващи в организация по оползотворяване (ООп) на отпадъци от опаковки.²⁸

- Със заповед от 29.04.2022 г.²⁹ на министъра на околната среда и водите е назначена комисия за проверка на съдържащата се информация в подадените доклади³⁰ с данни за 2021 г. от организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Въз основа на извършената проверка и фактическите констатации от нея, комисията с доклад от 29.07.2022 г.³¹ предлага проект на заповеди по чл. 67 от НООО за лицата, които следва да заплатят продуктова такса при неизпълнение на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки по чл. 9, ал. 1 от НООО.³²

- Съгласно резолюция на министъра на околната среда и водите на 16.08.2022 г. от директора на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ е изпратено

²² чл. 59, ал. 1, т. 2 - 5 от ЗУО, посл. изм. ДВ бр. 17 от 01.03.2022 г.

²³ Писмо вх. № 04-10-13 от 01.09.2021 г.

²⁴ Изм. ДВ. бр.2 от 2021 г.

²⁵ Одитно доказателство № 1

²⁶ Одитно доказателство № 2

²⁷ Писмо изх. № 05-08-840/13.04.2022 г. на заместник-министър на околната среда и водите

²⁸ Одитни доказателства № 2 и № 2.33

²⁹ Заповед № РД - 371 от 29.04.2022 г. на министъра на околната среда и водите

³⁰ по чл. 18, ал. 1 от ЗУО, посл. изм. ДВ бр. 17 от 01.03.2022 г. и чл. 54, ал. 1 от НООО, посл. изм. ДВ. бр.2 от 2021 г.

³¹ Доклад изх. № 95-00-3527/29.07.2022 г. от комисията по Заповед № РД - 371 от 29.04.2022 г.

³² Одитни доказателства № 2, № 2.32 и № 2.36

писмо³³ до директора на РИОСВ-София за извършване допълнителна проверка на организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки.³⁴

На интернет страницата на МОСВ са публикувани заповеди от 2021 г. и 2022 г. на министъра на околната среда и водите с приложени списъци, в които за всяка организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки са определени членовете ѝ, които следват да заплащат или да не заплащат продуктова такса.³⁵

Препоръка 4 е изпълнена.

Препоръка 5. *Да се предприемат съответни действия за изготвяне и публично оповестяване на подробна, систематизирана, обобщена и аналитична информацията относно изпълняваните на национално ниво мерки и резултати по управление на отпадъците от опаковки, в т.ч. от пластмаса, представена по ясен и разбираем за широката общественост начин в представяните от ИАОС годишни доклади по чл. 53 от НООО.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част “Констатации и оценки”, раздел II, точка 4., подточка 4.3.1. относно липсата на изготвена и публично оповестена аналитична информация за изпълняваните на национално ниво мерки и резултати по управление на отпадъците от опаковки, в т.ч. от пластмаса в представяните от Изпълнителна агенция по околната среда (ИАОС) годишни доклади по чл. 53 от НООО.

През 2021 г. е съставен „Доклад на Изпълнителна агенция по околна среда съгласно чл. 53 от Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки“, публикуван на интернет страницата на ИАОС, който доклад представя основни изводи за прилагането на разпоредбите на НООО на национално ниво за отчетната 2020 г. Докладът от 2021 г. е идентичен по структура и съдържание на информацията с публикувания доклад за 2020 г. с данни за отчетната 2019 г. В двата доклада на ИАОС не се съдържа подробна, систематизирана, обобщена и аналитична информацията относно изпълняваните на национално ниво мерки и резултати по управление на отпадъците от опаковки, в т.ч. от пластмаса, представена по ясен и разбираем за широката общественост начин.³⁶

За изпълнение на препоръката, от МОСВ са предприети действия през 2021 г. за изготвянето на проект на указания във връзка със задължението на ИАОС да изготвя годишен доклад за предходната година, съдържащ обобщена информация от Националната информационна система за отпадъците (НИСО) и изводи за постигане на целите за рециклиране на масово разпространени отпадъци (МРО), в т. ч. отпадъци от опаковки от пластмаси по чл. 9 от НООО. В проектът на указанията е предложен следната структура и съдържание, посочени в каре № 1:

Каре № 1

<p><i>С цел предоставяне на информацията в доклада по ясен и разбираем за широката общественост начин е необходимо новият формат на годишен доклад да следва следната структура и съдържание:</i></p> <p><i>УВОД.....</i></p> <p><i>II. ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД.....</i></p> <p><i>II.1. Основни принципи и цели.....</i></p> <p><i>II.2. Информация.....</i></p> <p><i>II.3. Утвърдени програми.....</i></p> <p><i>II.4. Събрани масово разпространени отпадъци от ООп и обхванато население.....</i></p> <p><i>II.5. Кампании за популяризиране на разделното събиране на масово разпространени отпадъци.....</i></p> <p><i>III. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО</i></p>
--

³³ Писмо изх. № 95-00-3527/16.08.2022 г.

³⁴ Одитни доказателства № 2, № 2.36 и № 2.37

³⁵ <https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/specifichni-otpaduchni-potoci/otpaduci-ot-opakovki/zapovedi-i-resheniya/>

³⁶ <https://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/dokladi>

НАРЕДБИТЕ.....

III.1. Образувани отпадъци / пуснати на пазара.....

III.2. Оползотворени и рециклирани масово разпространени отпадъци

IV.ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ.....

IV.1.Цели по оползотворяване и рециклиране.....

IV.2.Изпълнение на целите от задължените лица.....

Предложеният текст в проекта на указанията за съдържание и структура на доклада е идентичен и съвпада с публикуваните на интернет страницата на ИАОС³⁷ доклади през 2020 г. и 2021 г., в които липсва представяне на информацията за изпълняваните на национално ниво мерки и резултати по управление на отпадъците от опаковки, представени по ясен и разбираем за широката общественост начин,. МОСВ посочват, че към 15.09.2022 г. проектът на указанията не е утвърден, поради необходимост от изготвянето на ЗИД на Закона за управление на отпадъците.³⁸

Липсва регламентиране и/или определени изисквания за изготвяне на подробна, систематизирана, обобщена и аналитична информация относно изпълняваните на национално ниво мерки и резултати по управление на отпадъците от опаковки, в т.ч. от пластмаса.

Предприетите действия от министър на околната среда и водите за изпълнение на дадената препоръка не са достатъчни. Информацията, съдържаща се в годишните доклади на ИАОС по чл. 53 от НООО продължава да не представя по ясен и разбираем за широката общественост начин напредъка на национално ниво в изпълнението на мерките за ефективно управление на отпадъците от опаковки, в т.ч. на отпадъците от пластмаса.

Препоръка 5 не е изпълнена.

Препоръка 6. *Да се предприемат действия за осигуряване на ефективно взаимодействие, обмен на информация и координация между всички отговорни органи с контролни правомощия по отношение на дейностите свързани с управлението на отпадъците, в т.ч. от пластмаса.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част “Констатации и оценки”, раздел II, точка 5. относно липсата на подписана Инструкция за взаимодействие с Министерство на вътрешните работи (МВР) с цел осигуряване на ефективно взаимодействие, обмен на информация и координация между всички отговорни органи с контролни правомощия по отношение на дейностите свързани с управлението на отпадъците, в т.ч. от пластмаса.

В уведомлението от 01.09.2021 г. за предприетите мерки и действия от страна на министъра на околната среда и водите³⁹ е посочено, че за изпълнение на дадената препоръка, със Заповед от 05.04.2021 г.⁴⁰ е създадена междуведомствена работна група за финализирате на инструкцията за взаимодействие.⁴¹

Съгласно Договор от 20.06.2022 г.⁴², с възложител МОСВ, се изготвя Инструкция за взаимодействие между МВР и МОСВ за повишаване ефективността на контрола върху трансграничния превоз на отпадъци, със срок на изпълнение на договора до 3 месеца.⁴³

С въведената в експлоатация Национална информационна система за отпадъците, контролните органи имат достъп до базата данни за управлението на отпадъците, с което се дава възможност за взаимодействие, координация и бърз обмен на информацията.⁴⁴

³⁷ <https://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/dokladi>

³⁸ Одитни доказателства № 1, № 2 и № 3

³⁹ Писмо вх. № 04-10-13 от 01.09.2021 г.

⁴⁰ Заповед № 275/05.04.2021 г. на министъра на околната среда и водите

⁴¹ Одитно доказателство № 1

⁴² Договор № Д-30-30/20.06.2022 г. между МОСВ и „Експертпроект“ ЕООД

⁴³ Одитни доказателства № 2 и № 2.38

⁴⁴ Одитно доказателство № 2

За изпълнение на дадената препоръката от министъра на околната среда и водите са предприети действия за осигуряване на взаимодействие, обмен на информация и координация между всички отговорни органи с контролни правомощия по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците, в т.ч. от пластмаса.

Препоръка 6 е в процес на изпълнение.

Препоръка 7. *Да се предприемат действия за ускоряване на процеса за пълното въвеждане в експлоатация и функциониране на Националната информационна система за отпадъци, включително система за верифициране на данните за отпадъците, в т.ч. отпадъците от пластмаса.*

Препоръката е дадена във връзка с констатацията по част “Констатации и оценки”, раздел III, т. 1., подточка 1.1. относно неизградените напълно всички функционалности на Национална информационна система за отпадъците (НИСО). Установено е, че НИСО функционира, но системата не е изградена напълно и е необходимо надграждане.

Една от задачите на Националната система за мониторинг на околната среда е създаване и поддържане на специализирани карти и регистри на компонентите на околната среда и на факторите, които им въздействат⁴⁵ е воденето на публичните регистри, отчетността и предоставянето на информация. За отпадъците като фактор, който замърсява или уврежда околната среда воденето на публичните регистри, отчетността и предоставянето на информация се извършва чрез Национална информационна система за отпадъците (НИСО), поддържана от ИАОС.⁴⁶ Сроктът за пълното въвеждане на системата в експлоатация е 01.01.2021 г., съгласно изменение от 16.12.2019 г. на ЗУО.⁴⁷

От 1 октомври 2021 г. е направено изменение на Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (Наредба № 1), което изменение има отношение към пълното въвеждане и надграждане на НИСО, като:

- отчетните книги на задължените лица се водят по електронен път в НИСО, поддържана ИАОС, при наличие на квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 3 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги⁴⁸ (ЗЕДЕУУ)⁴⁹;

- годишните отчети по Наредба № 1 за предходната календарна година се предоставят чрез НИСО при наличие на квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗЕДЕУУ⁵⁰;

- за достъп до НИСО потребителите извършват регистрация, като попълват и предоставят регистрационни образци по електронен път при наличие на квалифициран електронен подпис (КЕП) по смисъла на чл. 13, ал. 3 от ЗЕДЕУУ;

- информационната система протоколира, чрез системни записи датата и часа на извършването на регистрация; подаване на заявление за утвърждаване, актуализация или прекратяване на действието на работен лист; заверяване на отчетни книги; хронология на воденето на отчетните книги⁵¹;

⁴⁵ Чл. 145, т. 6 от ЗООС, изм. и доп., бр. 42 от 07.06.2022 г.

⁴⁶ Чл. 48, ал. 8 от ЗУО, посл. изм. ДВ бр. 17 от 01.03.2022 г.

⁴⁷ Чл. 48, ал. 8 от ЗУО, изм. от 16.12.2019 г.

⁴⁸ посл. изм. ДВ. бр. 58 от 23.07.2019 г.

⁴⁹ Чл. 11 от Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, посл. изм. ДВ. бр. 82 от 1.10.2021 г.

⁵⁰ Чл. 23 от Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, посл. изм. ДВ. бр. 82 от 1.10.2021 г.

⁵¹ Чл. 33, т. 1-4 от Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, посл. изм. ДВ. бр. 82 от 1.10.2021 г.

- се генерират отчети, подаване на заявление за издаване, изменение и/или допълнение или прекратяване на действието на документи за извършване на дейности с отпадъци по реда на чл. 67 и 78 ЗУО.⁵²

За анализа и оценката на предприетите действия по въвеждане в експлоатация на функционалностите на НИСО, включително система за верифициране на данните за отпадъците, в т.ч. отпадъците от пластмаса, при настоящия последващ контрол, на 01.09.2022 г., е извършена проверка на място в ИОАС за установяване на фактическото състояние на НИСО и функционирането на системата в реално време. При проверката е установено⁵³:

- Пълното въвеждане в експлоатация на НИСО е от 01.01.2022 г. и се поддържа от лицензиран търговец.⁵⁴

- Националната информационна система за отпадъци функционира и задължените лица се регистрират в нея чрез КЕП, съгласно изискванията на ЗЕДЕУУ. Въведени са функционалностите по регистриране, въвеждане, генериране, съхранение, преглед и отчитане, и протоколиране, като са налице системни записи на датата и часа на извършването съответните действия от потребителите на системата.

- Издадени са ръководства за: вътрешни потребители – ИАОС, МОСВ и РИОСВ и за външни потребители – задължените лица.⁵⁵

- Системата позволява хронологично водене на отчетни книги, генериране на отчети, електронно подаване на заявление за издаване и/или допълнение, или прекратяване на действието на документи за извършване на дейности с отпадъци по реда на чл. 68 и 78 от ЗУО.⁵⁶

- Заверяването на отчетните книги става автоматично. В системата постъпват автоматично данни, както има възможност и за ръчно въвеждане.⁵⁷

- Националната система дава възможност за автоматизирано генериране на данни и/или информация, месечни справки, годишни отчети и други отчетни документи за отпадъци, в т.ч. от пластмаса.⁵⁸

- Въведена е система за автоматизирано верифициране на данните за отпадъците, в т.ч. отпадъците от пластмаса, като системата не позволява дублиране на данни и въвеждане на информация извън нормативните изисквания за отпадъците.⁵⁹ От информационната система се извършва и автоматична верификация при предоставени на данните, като не позволява въвеждане на информация без наличие на документи-разрешителни за дейности с отпадъци.⁶⁰

- Информационната системата се заключава при изтичане на нормативно регламентирани срокове за отчитане, с което се контролира спазването на изискванията от задължените лица. След изтичане на сроковете задължените лица не мога да извършват и промени на предоставените данни.⁶¹

От министъра на околната среда и водите предприети са действия за надграждането и ускоряване на процеса за пълното въвеждане в експлоатация на НИСО. Въведена е система за верифициране на данните за отпадъците, в т.ч. отпадъците от пластмаса и функциониране. Националната информационна система за отпадъци е осигурява автоматизирана система за регистриране, водене на регистри и отчети, събиране,

⁵² Чл. 33, т. 5 и 6 от Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, посл. изм. ДВ. бр. 82 от 1.10.2021 г.

⁵³ Одитно доказателство № 5

⁵⁴ Фирма „Технологика“

⁵⁵ Одитни доказателства № 5, № 5.1 и № 5.2

⁵⁶ Одитни доказателства № 5, № 5.3 и № 5.4

⁵⁷ Одитно доказателство № 5

⁵⁸ Одитни доказателства № 5, № 5.3 и № 5.4

⁵⁹ Одитно доказателство № 5

⁶⁰ Одитни доказателства № 5, № 5.3 и № 5.4

⁶¹ Одитни доказателства № 5, № 5.3 и № 5.4

обработка, съхранение, търсене и използване на информация необходима при управление на отпадъците, в т.ч. от пластмаса, с което системата функционира напълно.

Препоръка 7 е изпълнена.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Осъществената проверка за изпълнението на препоръките, дадени с одитен доклад № 0300101519 за извършен одит на изпълнението „Управление на отпадъците от пластмаса” за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2019 г., показва, че от министъра на околната среда и водите са предприети мерки за изпълнението на дадените препоръки, с изключение на една.

От общо дадените 7 (седем) препоръки - 3 (три) препоръки са изпълнени, 1 (една) препоръка е частично изпълнена, 2 (две) препоръки са в процес на изпълнение и 1 (една) препоръка не е изпълнена.

В хода на проверката са събрани 6 (шест) одитни доказателства.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнението на препоръките е изготвен при спазване на Рамката за професионални становища, издадена от Комитета за професионални стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, Наръчника за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнение на препоръките е приет на основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 539 на Сметната палата от 07.12.2023 г.

ОПИС НА ДОКАЗАТЕЛСТВОТА

№	Доказателства	Брой страници и ел. носители
1.	Писмо с изх. № 50-00-8 от 27.08.2021 г. на министъра на околната среда и водите	3
2.	<p>2. Писмо-отговор с изх. № 50-00-8 от 19.08.2022 г. от МОСВ;</p> <p>2.1. Приложение №1 Писмо от главен секретар до Колегиума на МОСВ с дневен ред за заседание, Протокол от проведено заседание на 22.07.2021 г.; (Препоръка 1)</p> <p>2.2. Приложение №2 Екранна снимка от обществения портал за консултации на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда обявена за обществено обсъждане; (Препоръка 1)</p> <p>2.3. Приложение №3 Писмо с изх. №03-00-229 от 09.08.2021 г. от главен секретар на МОСВ до министерствата за съгласуване на проект на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; (Препоръка 1)</p> <p>2.4. Приложение № 4 писмо с изх. №04-20-38 от 15.09.2021 г. от министерство на туризма до главен секретар на МОСВ с бележки по проекта на наредбата; (Препоръка 1)</p> <p>2.5. Приложение № 5 писмо с изх. №03-00-229 от 27.09.2021 г. от администрация на МС до главен секретар на МОСВ с бележки по проекта на наредбата; (Препоръка 1)</p> <p>2.6. Приложение № 6 писмо с изх. №04.09-61 от 08.10.2021 г. от администрация на МС до главен секретар на МОСВ с финансова обосновка; (Препоръка 1)</p> <p>2.7. Приложение № 7 писмо с изх. № 04-20-48 от 12.10.2021 г. с допълнителни бележки по проекта на наредбата; (Препоръка 1)</p> <p>2.8. Приложение № 8 писмо с изх. № 03-00-229 от 13.10.2021 г. до министерство на финансите от главен секретар на МОСВ с окончателен вариант на финансовата обосновка и проект на наредбата; (Препоръка 1)</p> <p>2.9. Приложение № 9 писмо с изх. № 04-15-250 от 15.10.2021 г. от министъра на финансите до министъра на околна среда и водите относно проект на постановление за приемане на Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; (Препоръка 1)</p> <p>2.10. Приложение № 10 писмо с изх. № 03-00-229 от 18.10 2021 г . от главен секретар на министерство на околната среда и водите до главен секретар на МС проект на Решение за приемане на наредбата; (Препоръка 1)</p> <p>2.11. Приложение № 11 Постановление № 354 от 26.10.2021 г. за приемане на Наредба за въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; (Препоръка 1)</p> <p>2.12. Приложение № 12 писмо с изх. № 04-00-1975 от 19.01.2021 г. от министерство на околната среда до министерство на земеделието относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.13. Приложение № 13 копие на писмо с изх. № 04-09-135 от 31.05.2021 г. от министерство на здравеопазването до министерство на околната среда и водите относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.14. Приложение № 14 копие на доклад с изх. № 04-00-1975 от 05.07.2021 г. на директор на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ относно Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.15. Приложение № 15 копие на писмо с изх. № 04-00-1975 от 30.07.2021 г. от главен секретар на МОСВ до главен секретар на МРРБ относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2);</p> <p>2.16. Приложение №16 копие на писмо с изх. № 04-00-1975 от 30.07.2021 г. от главен секретар на МОСВ до главен секретар на МЗ относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.17. Приложение № 17 копие на писмо с вх. № 04-00-2143 от 13.08.2021 г. до главен секретар на МОСВ от главен секретар на МРРБ относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.18. Приложение № 18 копие на писмо с вх. №04-00-1975 от 30.08.2021 г. до главен секретар на МОСВ от главен секретар на МЗ със становище по проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за</p>	150

<p>третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.19. Приложение № 19 копие на писмо с изх. №04-00-1975 от 08.10.2021 г. от главен секретар на МОСВ до главен секретар на МЗ за отразяване на бележките по Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.20. Приложение № 20 копи на писмо с изх. №04-00-2143 от 08.10.2021 г. от главен секретар на МОСВ до главен секретар на МРРБ за отразяване на бележките по Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.21. Приложение № 21 Протокол с изх. №04-00-214 от 25.11.2021 г. за публикуване на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.22. Приложение № 22 копие на писмо с вх. № 04-00-1975/26.01.2022 г. от главен секретар на МЗ до главен секретар на МОСВ относно проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.23. Приложение № 23 Копие на проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.24. Приложение № 24 копие на писмо с изх. № 04-00-1975/20.05.2022 г. от главен секретар на МОСВ до министъра на здравеопазването относно Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.25. Приложение № 25 копие на писмо с вх. № 04-00-1975/15.07.2022 г. до главен секретар на МОСВ от главен секретар на МЗ относно съгласуване на проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.26. Приложение № 26 копие на доклад с изх. № 04-00-1975/18.07.2022 г. от зам. министър на МОСВ до министъра на околната среда и водите относно Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.27. Приложение № 27 копие на писмо с изх. № 04-00-1975/19.07.2022 г. до министъра на регионалното развитие и благоустройството от главен секретар на МОСВ относно Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.28. Приложение № 28 копие на писмо с вх. № 04-00-1975/08.08.2022 г. от главен секретар на МРРБ до главен секретар на МОСВ относно Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.29. Приложение № 29 копие на писмо с изх. № 04-00-2448/17.08.2022 г. от главен секретар на МОСВ до главните секретари на МЗ, МРРБ и МЗХГ относно публикуване на проект на Наредба за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци; (Препоръка 2)</p> <p>2.30. Приложение № 30 писмо с изх. № 05-08-4021/08.12.2021 г. до РИОСВ относно общински програми за управление на отпадъците; (Препоръка 3)</p> <p>2.31. Приложение № 31 Копия на 14 броя приложения към писмо с изх. изх. № 05-08-4021/08.12.2021 г. от РИОСВ – Монтана, РИОСВ – Благоевград, РИОСВ – Бургас, РИОСВ – Смолян, РИОСВ – Варна, РИОСВ – Шумен, РИОСВ – Велико Търново, РИОСВ – Стара Загора, РИОСВ – Русе, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Хасково, РИОСВ – София, РИОСВ – Плевен, РИОСВ – Враца; (Препоръка 3)</p> <p>2.32. Приложение № 32 – копие заповед № РД-371/29.04.2022 г. на Министъра на околната среда и водите; (Препоръка 4)</p> <p>2.33. Приложение № 33 - копие на писмо с изх. № 05-08-840/13.04.2022 г. от зам. министър на околната среда и водите до РИОСВ; (Препоръка 4)</p> <p>2.34. Приложение № 34 - копие на писмо с изх. № 05-08-1013/05.05.2022 г. до РИОСВ; (Препоръка 4)</p> <p>2.35. Приложение № 35 – копие на Заповед № РД-463/03.06.2022 г. на Министъра на околната среда и водите; (Препоръка 4)</p> <p>2.36. Приложение № 36 - Доклад от Комисия по Заповед № РД-371/29.04.2022 г. с изх. № 95-00-3527/29.07.2022 г. до министъра на околната среда и водите; (Препоръка 4)</p> <p>2.37. Приложение № 37 - Писмо с изх. № 95-00-3527/16.08.2022г. до РИОСВ от директор на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ; (Препоръка 4)</p>	
---	--

	2.38. Приложение № 38 Договор № Д-30-30/20.06.2022 г. между МОСВ и изпълнител, с предмет „Изготвяне на инструкция за взаимодействие между МОСВ и МВР за повишаване ефективността на контрола върху трансграничния превоз на отпадъци; (Препоръка 6)	
3.	3. Електронно писмо от 22.08.2022 г. от директор на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ с 3.1. Проект на „Указания, относно изготвянето на годишен доклад по чл. ...от закона за управление на отпадъците“; (Препоръка 5)	Електронен носител
4.	4. Електронно писмо от 26.08.2022 г. от директор на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ 4.1. Допълнителна информация за РИОСВ–Пазарджик; (Препоръка 3)	Електронен носител
5.	5. Констативен протокол от 01.09.2022 г. от проверка на място в ИАОС 5.1. Ръководство за външни потребители на НИСО; 5.2. Ръководство за вътрешни потребители на НИСО; 5.3. Електронно писмо от 02.09.2022 г. началника на отдел "Мониторинг на отпадъците и почвите" ИАОС; 5.4. Снимки на екран	11
6.	6. Електронно писмо от 09.09.2022 г. от директор на дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ; 6.1. Таблица с информация за общините с приети, в процес на разработване и липса на Програма за управление на отпадъците.	Електронен носител